

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Ordsprog

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Ordsprog", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_312_3-intro-shoot-idm141.pdf (tilgået 03. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Litteraturens tilstand

“Om Ordsprog” begynder med en indirekte henvisning til den anonyme artikel i januarhæftet af Christian Molbechs tidsskrift *Athene et Maanedsskrift*. Under overskriften “I.) Almindeligt Oversyn af den danske Litteratur i Aaret 1814” omtales Grundtvigs digt *Roskilde-Riim*, som kritiseres for at have “druknet endeel Poesie i utallige Riim” ([Molbech] 1815, s. 75).

Henvisningen til omtalen danner afsæt for en kritik af oplysningstidens bibel-, historie- og litteraturkritik. Grundtvig kalder bibel- og historiekritikken for “en død Sild”, der har druknet kristendommen og historien i “*det Skylle-Vand man kaldte Kritik*” (Grundtvig 1817, s. 64). Ligeledes tror litteraturkritikken at have “druknet den poetiske Aand i Pebermynte-Vand, som man kaldte Æsthetik”, hvad der kun har fremmet en misforstået tilpasning af den ægte danske litteratur efter tyske og franske forbilleder (s. 64). Grundtvigs kritik er også et opgør med smagen som æstetisk begreb. Det patriotiske spiller en underordnet rolle i en smagsæstetisk kritik. Det tjener ganske vist fædrelandet til ære, hvis litteraturen kan måle sig med de udenlandske forbilleder, men dette krav er netop ikke bundet til f.eks. modersmålet (Conrad 1996, s. 95). Modersmålet tilskrives ikke i sig selv en værdi. Karakteristikken af den smagsæstetiske kritik får Grundtvig til at kalde det 18. århundrede for “den mest vandede, upoetiske, aandløse Krøblinge-Tid Dannemark nogensinde har havt” (Grundtvig 1817, s. 65). Derimod fremhæver han den tidlige del af Oehlenschlägers forfatterskab som et eksempel på genuin dansk litteratur (s. 65).